

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce
AUTORSKÉ VIDEO
RODINNÝ PORTRÉT
Aneta Navrátilová

Plzeň 2018

Katedra výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Multimediální design
Specializace Multimedia

Bakalářská práce
AUTORSKÉ VIDEO
RODINNÝ PORTRÉT
Aneta Navrátilová

Vedoucí práce: MgA. Jan Morávek

Katedra výtvarného umění

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2018

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené zdroje a literaturu.

Plzeň, duben 2018

.....

Podpis autora

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce MgA. Janu Morávkovi za cenné rady a čas, který mi věnoval během konzultací, a také všem, kteří mi pomohli mou bakalářskou práci zrealizovat.

Obsah

1. MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE	7
2. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY, CÍL PRÁCE	10
2.1 Autorské video	
2.2 Rodinný portrét	
2.3 Téma nahoty	
3. PROCES PŘÍPRAVY, PROCES TVORBY	15
4. POPIS DÍLA, TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA, PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR	17
5. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	19
a) Knižní a periodická literatura	
b) Internetové zdroje	
6. RESUMÉ	20
7. SEZNAM PŘÍLOH	

1. MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

Již na základní škole byla mým oblíbeným předmětem výtvarná výchova. Chuť vytvářet něco estetického, malovat, modelovat i fotit, jsem měla už od dětství. Když přišel čas vybrat si střední školu, po navštívení psycholožky a krátké promluvě se svou matkou jsem si byla jistá, že pro mě bude nejlepší vyzkoušet talentové přijímací zkoušky na střední školu reklamní a umělecké tvorby Michael. Přihlásila jsem se na obor Filmová tvorba. V tomto oboru jsem se mohla věnovat nejen filmu, ale i fotografii. Studium na této škole mě připravilo k přijímacímu řízení na Fakultu designu a umění Ladislava Sutnara Západočeské univerzity v Plzni. Přihlásila jsem se na obor Multimédia pod vedením MgA. Jana Morávka na doporučení mé známé ze střední školy. Po nástupu na univerzitu jsem se rozhodla odklonit od toho, co znám a vyzkoušet práci s materiály.

První semestr jsem pracovala s rozbitým sklem lahví od vína, plexisklem a dvousložkovým silikonem.¹ Prozkoumala jsem však i další materiály. Bylo skvělé mít možnost pracovat manuálně a vytvořit něco hmatatelného. Byl to světelný objekt² ve tvaru trojbokého jehlanu z různobarevných skel nasbíraných během jednoho měsíce, vysoký 1,23 metru. Světlo, které procházelo různobarevnými skly a promítalo se do okolí³, mělo působit stejně, jako světlo které prosvítá skrze listy stromů a kreslí zelené odlesky na kolemjdoucí. Inspirací mi byla přednáška z dějin výtvarného umění, kde profesor popisoval, jak v impresionismu malíři

---

¹ obr. příloha č. 1

² obr. příloha č. 2

³ obr. příloha č. 3

v plenéru používali na tělo zelenou barvu, právě kvůli světlu skrze stromy, které zelenou odráželo na tělo.

Ve druhém semestru prvního ročníku jsem se vrátila k fotografii, která je mi jako médium nejbližší. Stále mě fascinovaly odrazy ve skle, konkrétně odraz mého těla na pohovce, který jsem viděla ve střešním okně. Díky dřevěnému rámu okna působila celá scéna jako obraz visící na zdi⁴. V další fázi jsem si pozvala kamarádku, aby mi stála modelem. Světla jsem si nastavila tak, aby připomínala šerosvit,⁵ barevně jsem se snažila tónovat do tmavých odstínů, aby tělo vystoupilo do popředí.

Práce s nahou ženskou figurou mě oslovila, proto má klauzurní práce⁶ v prvním semestru druhého ročníku navazovala na předchozí tvorbu. Ve stejném okně, které jsem použila v předchozí práci, jsem zkoumala variantu přes den, kdy tentokrát vznikl efekt těla položeného v mracích - kde byla modrá obloha, bylo tělo vykreslené plně a tam, kde byly mraky, splývalo s nimi. Jak mraky plynuly, měnila jsem postavení těla tak, aby vše společně korespondovalo. Připadalo mi to něžné až andělské. Vybrané fotografie jsem poté vytiskla na polopropustnou fólii. Chtěla jsem, aby skrze fotografie procházelo světlo. Dokonce bych si tyto fotografie dokázala představit v kostele místo vitráží. Stačilo mi pouze vylepit je do prostoru, kde alespoň trochu prochází světlo skrz, aby odlehčilo fotografie jako takové. Pro instalaci jsem zvolila skleněnou stěnu na školní chodbě, kterou díky důmyslnému projektu budovy prostupuje světlo z proskleného světlíku.

---

⁴ obr. příloha č. 4

⁵ obr. příloha č. 5

⁶ obr. příloha č. 6

V dalším semestru se má práce vázala k vesnici, do které jsme se s rodinou přestěhovali. Jelikož jsem vyrůstala ve velkoměstě, bylo pro mne šokující, jak lidé na vesnici soudí a pomlouvají ostatní. Jak si vymýšlí kdejaké historky, jen aby mohli říci něco pohoršujícího nebo odsuzují cokoli, co se odlišuje od toho, co je pro ně normální a běžné. Soudí člověka, jen aby u nich samých nebylo odhaleno, co je soukromé, nebo aby se zapomnělo na jejich problémy a poukázalo se na „problémy“ ostatních. Svou další práci jsem proto pojala jako recesi, téměř manifest. V pozdějších hodinách, kdy vesnice už v podstatě nežije, jsem zcela obnažená procházela vsí a nechala se vyfotit na všech místech, kde se lidé nejčastěji pohybují a setkávají. Vznikla tak řada aktů,⁷ například před obecním úřadem, na autobusové zastávce nebo před hostincem. Dalším krokem bylo umístění vyvolaných fotografií na daná místa.⁸ Dala jsem každému možnost nejen k pomlouvání mé osoby, ale především k zamyšlení kdy a za jakých okolností fotografie vznikly, a zda nebyl náhodou někdo svědkem jejich pořízení. Touto prací jsem uzavřela druhý ročník a začala jsem se věnovat přípravě na bakalářskou práci.

---

⁷ obr. příloha č.7

⁸ obr. příloha č.8

2. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY, CÍL PRÁCE

2.1 Autorské video

Pro svou bakalářskou práci jsem si zvolila z nabídky témat Autorské video, které se mi ze všech možných variant zdálo nejatraktivnější. Video je disciplína, ve které se cítím poměrně jistá, a proto je pro mě ideálním nástrojem, kterým ztvárňuji své představy o vizuálu věci. Je to skvělá technologie pro zachycení reality, pohybu, chvění, barvy, světla, prostoru, Video vychází z fotografie a ta, jak jsem již zmínila, je mi jako médium nejbližší. Zásadní pro mě byla forma videa, tedy video autorské, tento přívlastek byl hlavním důvodem, proč jsem si vybrala právě toto téma. Autorské, tvůrčí, vlastní - toto vše mi signalizuje, že se jedná o jedno z nejméně omezujících témat z daného výběru.

2.2 Rodinný portrét

Ve své práci se zabývám svým osobním vztahem k matce a sestře. Má matka je mým vzorem, její pozitivní přístup k životu a energie, která z ní přímo září, je mi vždy příkladem v tom, jaký chci být člověk. Vždy je mi oporou, rozumí mi, podporuje mě v mých rozhodnutích. Jako pubertální dítě jsem nedělala velké problémy, vždy jsem chápala pohled na danou situaci jejíma očima. Troufám si napsat, že to je vzájemné, stejně tak jako ona chápe mě, já chápu jí. O to více jsem se cítila ohrožena, když se narodila má sestra. Na tak drobné stvoření nemůže být člověk naštvaný, ale i přes to jsem měla pocit, že mi sebere mou nejlepší kamarádku. Samozřejmě jak rostla, milovala jsem ji víc a víc, stala se mým malým parťákem do života. Se sestrou jsme odlišné. V knize Anatomie lásky od Guye Corneau, který typologii žen čerpá z knihy Wounded Woman spisovatelky Lindy Shierse-Leonard, jsou popsány dva druhy žen: „věčná děvčátka“ a „amazonky“. Jak sestra, tak já jsme druh „věčných děvčátek“, ale odlišný typ. Má sestra je typ, autorkou knihy definovaný jako *hýčkaná panenka*. „Působí dojem, že je hrdá a nechybí jí sebedůvěra, což jsou vlastnosti, které jí ostatní ženy mohou závidět, ale ona sama ví, že je to jen fasáda. S přibývajícím věkem má *panenka* čím dál tím víc potíží, aby zamaskovala svou hořkost a zášť.“⁹ Já jsem spíše typ *svůdkyně*, ta „žije improvizací a radostí z okamžiku. Mění své plány z hodiny na hodinu. Chce žít instinktivně a bez střetů. Upne se k lásce, odmítá jakoukoliv odpovědnost a povinnosti.“¹⁰

Domnívám se, že sestra si vždy více rozuměla s naším otcem, a proto si nevytvořila s matkou tak silné pouto. Já jsem to od malička vnímala jako

---

⁹ CORNEAU, Guy. Anatomie lásky. Vyd. 5. Praha: Portál s.r.o., 2013. 248. ISBN 978-80-262-0402-2

¹⁰ CORNEAU, Guy. Anatomie lásky. Vyd. 5. Praha: Portál s.r.o., 2013. 248. ISBN 978-80-262-0402-2

nějakou nerovnováhu. Neustále jsem přemýšlela nad tím, zda je na mě sestra našťvaná, jestli si nemyslí, že mám mámu raději než ji, nebo máma mě více než sestru. Tyto obavy pramenící ze vztahu mezi mnou, matkou a sestrou jsem ve své práci ztvárnila pozicemi těla a pohledy mezi námi třemi.

To však nebylo jediným podnětem k vytvoření této konkrétní práce. Vyrůstala jsem v malém bytě, sdílela pokoj nejen se sestrou, ale i s rodiči. Soukromí bylo minimální, spíš žádné. Z toho důvodu je další součástí mé bakalářské práce nahota. Byli jsme čtyři lidé na pár metrech čtverečních společně v situacích, na které má většina běžných lidí soukromí. Zkrátka nahota na denním pořádku. Díky tomu, že jsme celá léta sdíleli vše otevřeně, jsem se nebála požádat matku a sestru, aby mi stály modelem pro mou bakalářskou práci. Ze stejného důvodu obě souhlasily stát se její součástí.

2.3 Téma nahoty

Nahota je pojem, který mě provázel studiem už od prvního ročníku na vysoké škole. Můj zájem rostl, a nahota se stala tématem tří klauzurních prací, a nakonec i základem mé bakalářské práce.

Nahota je stav, kdy na sobě nemáte jediný kousek oblečení. Já sama za nahotu považuji i stav, kdy člověk ukazuje větší část těla, vybočuje ze své komfortní zóny a odhaluje víc kůže, než je zvyklý, připadá si nahý, i když jsou intimní partie zakryté. V dnešní době, jakoby nahota byla považována spíše za ukázkou odvahy, odhození studu nebo možnost k provokaci a je prezentována často v té nejsurovější podobě. Tělo je vystavováno tak, jak je. Někteří umělci se pohybují na tenké hranici mezi uměním a pornografií, ale „Mužská a ženská nahota není žádné porno, jestliže na snímcích nejde jen o sexuální podněty, ale mají být vnímány i „emoční a individuální průvodní jevy“, jak se píše v jednom směrodatném rozsudku, vydaném roku 2008 berlínskou soudní komorou.“¹¹ Přístup k nahotě se v průběhu staletí lišil, ale zájem o ni a o její ztvárnění nepomíjejí.

---

¹¹ RAETHER, Elisabeth, Penis by měl vyhledávat dialog, článek zveřejněn online na webu Literárních novin, 2012, <http://literarky.cz/civilizace/89-civilizace/11036-penis-by-ml-vyhledavat-dialog?format=pdf>

Často má veřejnost na nahotu odlišný názor než umělec.

Myslím si, že umělec může skrze dílo své pocity a názory nejen ukázat a sdělit ostatním, ale zároveň ovlivnit jejich pohled. Mně osobně se nejvíc líbí, když je nahota prezentovaná citlivě. K vlastní tvorbě mě inspirují spíš umělci, kteří dávají přednost ztvárnění těla vnímavě, něžně, tajemně, s láskou a obdivem.¹²

---

¹² NAVRÁTILOVÁ, Aneta, Nahota v umění, seminární práce, 2018

3. PROCES PŘÍPRAVY, PROCES TVORBY

Prvotní myšlenku své bakalářské práce jsem sdělila vedoucímu práce ještě dříve, než jsem poznala, jaké jsou možnosti její realizace. V původním návrhu jsem celé dílo koncipovala jako fotografii. Tímto způsobem jsem prezentovala v polovině semestru rozpracovanost své práce.¹³ Po konzultaci jsme došli k závěru, že daná myšlenka bude fungovat stejně dobře, ne-li lépe, jako video. Video ve smyčce působí staticky jako fotografie, přes to je patrný rozdíl. Pokud se člověk dívá pozorně, zjistí, že se postavy nepatrně chvějí ve snaze zůstat nehybně v jedné poloze. Lze spatřit nepatrné pohyby hrudníku a v obraze se také, na rozdíl od statických fotografií, hýbe vzduch. Pro pozice těla jsem se inspirovala u fotografa Nobuyoshi Araki, který fotil stylizované portréty japonských žen.¹⁴

Prostor, který jsem si pro video zvolila, byl od začátku jasný. Vybrala jsem ložnici pro hosty v našem bytě. Jedním z důvodů byla jeho dostupnost a také možnost přizpůsobit prostor své myšlence. Dalším důvodem právě pro tuto volbu byl rovněž fakt, že jsme všechny tři v této ložnici, v té samé posteli alespoň jednou spaly po boku svých partnerů. V podstatě to byla společná postel, nepatřila ani jedné z nás a zároveň všem. Chtěla jsem proto pozměnit prostor pro každou z nás individuálně.¹⁵ Když jsme tam spaly, byl to pokaždé jiný den, jiný čas, jiný měsíc, zkrátka jiný čas, ale stejná situace. Proto jsem zvolila pokaždé jiný přehoz, polštáře, světlo, noční stolky, popřípadě květinu a nějakou osobní věc,

---

¹³ obr. příloha č. 13

¹⁴ obr. příloha č. 14

¹⁵ obr. příloha č. 11

umístěnou na levé straně, ukrytou ve skříňce. V mém případě jsem zvolila květináč na kaktusy, který jsem měla jako malá. Naše povahy a výběr partnerů jsou z jistého úhlu pohledu stejné a zároveň odlišné, i to je jeden z důvodů, proč jsem natáčela každou z nás v jiném prostředí, ale ve stejném pokoji.

Lampy umístěné na nočních stolcích jsem použila pro vytvoření intimní atmosféry a osvětlení ložnice. Na fotografie pro prezentaci rozpracovanosti bakalářské práce jsem použila světlo přídavného blesku, aby bylo světlo celkově rozptýlené rovnoměrně po celém pokoji a vytvořilo tak pocit zachycení momentu. Pro video jsem se stejného efektu snažila docílit přímým svícením¹⁶ bez odrazových ploch. Vedoucí práce mi pak doporučil inspirovat se světelnou kompozicí, kterou používá fotograf Erwin Olaf.¹⁷ Původně jsem plánovala v postprodukci sloučit pokoje v jeden, ale po dalším zvážení jsem došla k názoru, že každá figura potřebuje svůj vlastní prostor.

---

¹⁶ obr. příloha č. 12

¹⁷ obr. příloha č. 15

4. POPIS DÍLA, TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA, PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

Ve své absolventské práci se zabývám vztahem mezi mnou, matkou a sestrou. Tento rodinný triptych ve formě videa poukazuje na nerovnováhu citového pouta mezi námi. Pocit závidění, méněcennosti mé sestry vůči mému vztahu s matkou, který může a nemusí být pouze v mé hlavě. Forma aktu ukazuje na otevřenost a důvěru mezi námi. Právě díky intimnímu nádechu je video na první pohled choulostivé. Nahota je ovšem zobrazena s citem, má matka má část těla zakrytou tkaninou,¹⁸ která připomíná čistotu zobrazení Panny Marie. Emoce vyjadřují nejen pohledy, ale i pozice těl, které ukazují můj pohled na náš konkrétní vztah.

Video se dělí na tři záběry fungující jako celek. Nalevo sestra, uprostřed matka a vpravo od ní já. Každá z postav má svůj vlastní prostor, svou vlastní ložnici, která je pro všechny tři záběry stejná, ale vždy jinak upravená, tak aby nebylo znát na první pohled, že se odlišují. Video působí jako statický obraz, dá se říci jako fotografie, ta je ale v pohybu. Je to několikasekundový záběr,¹⁹ který může běžet v nekonečné smyčce, video v podstatě nemá stopáž.

Pro prezentaci rozpracovanosti své bakalářské práce jsem použila Nikon D90 s širokoúhlým objektivem a externí blesk. Pro postprodukcí, barevnou korekci, ořez a sloučení fotografií jako celek jsem použila Adobe Photoshop CS6, export v .pdf.

---

¹⁸ Viz obr. příloha č. 10

¹⁹ Viz obr. příloha č. 9

K práci jsem využila stálá filmová světla Kinoflo 120 2x. Každé světlo vybaveno čtyřmi zářivkovými trubicemi. Kameru Panasonic ag-dvx200 4K. Zaznamenávala jsem ve formátu .mov., v UHD rozlišení (3840 x 2160), v rychlosti 50 snímků za sekundu s využitím širokoúhlého adaptéru, pro dosažení co nejširšího záběru v omezeném prostoru. K postprodukcí jsem využila Adobe CC Premiere pro s využitím kreativních obrazových filtrů LUT. K dosažení nejvhodnější barevné korekce. Následný export pro archivaci do souboru .mov v rozlišení UHD a pro prezentaci export do .mp4 souboru s kodekem h.264 pro dosažení optimální, univerzální kvality pro přehrávání videa.

Myslím si že každé dílo má přínos pro daný obor, ve kterém se umělec pohybuje. Inspiruje další umělce v tvorbě a zanechává za sebou něco estetického, pocit, či myšlenku, se kterou se mohou lidé ztotožnit nebo ji vyvracet. Má práce by měla lidi překvapit, možná šokovat odhalením nejen mého soukromí, ale i soukromí mých nejbližších. Na povrch vyplynou otázky, jestli je to vhodné, jak velká je ztráta soukromí, jak moc je téma choulostivé, zda by byl ochotný někdo další učinit takový krok, a podobně.

5. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

a) Knižní a periodická literatura

1. CORNEAU, Guy. Anatomie lásky. Vyd. 5. Praha: Portál s.r.o., 2013. 248. ISBN 978-80-262-0402-2
2. Seminární práce, Aneta Navrátilová, Nahota v umění , 2018

b) Internetové zdroje

1. <<http://literarky.cz/civilizace/89-civilizace/11036-penis-by-mi-vyhledavat-dialog?format=pdf>>, 27.ledna 2018
2. <<https://www.artsy.net/artist/nobuyoshi-araki>>, 26.4. 2018
3. <<https://www.erwinolaf.com/>>, 26.4. 2018

6. RESUMÉ

In my final bachelor thesis I focus on relationship between me, my mother and sister. This family triptych in form of video is showing the emotional imbalance between us. Feeling of jealousy and inferiority that my sister could have about the relationship between me and my mother.

The form of nudes shows how opened and trustful our relationship is. Right from the first view we understand how the art piece is touchy and delicate. The nudity is shown sensitively, my mother has parts of her body covered in the style of pure Virgin Mary. The feeling of relations between the people is visible on bodytalk and on the way they look at each other. The video is separated to three windows, but still works together as a whole piece. On the left is my sister, my mother is in the middle and I am on the right. Each figure has got its own space and bedroom, that is the same for all of the three film shots. Same, but always redecorated for each of us in a way that its not possible to see directly the differences. This video is looking like „moving photography“. It is severalfold repeated film shot approximately ten seconds long, that can run in endless loop.

8. SEZNAM PŘÍLOH

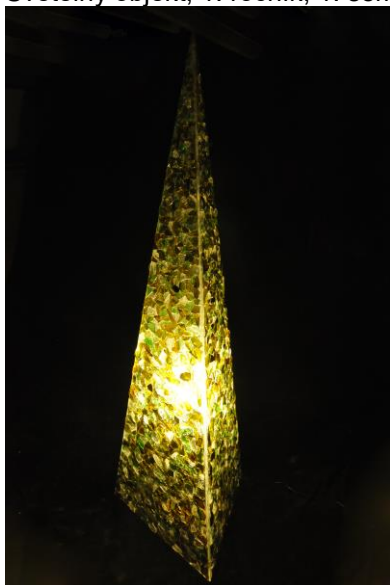
Příloha č. 1

Světelný objekt, rozpracovanost, 1. ročník, 1. semestr

Příloha č. 2

Světelný objekt, 1. ročník, 1. semestr

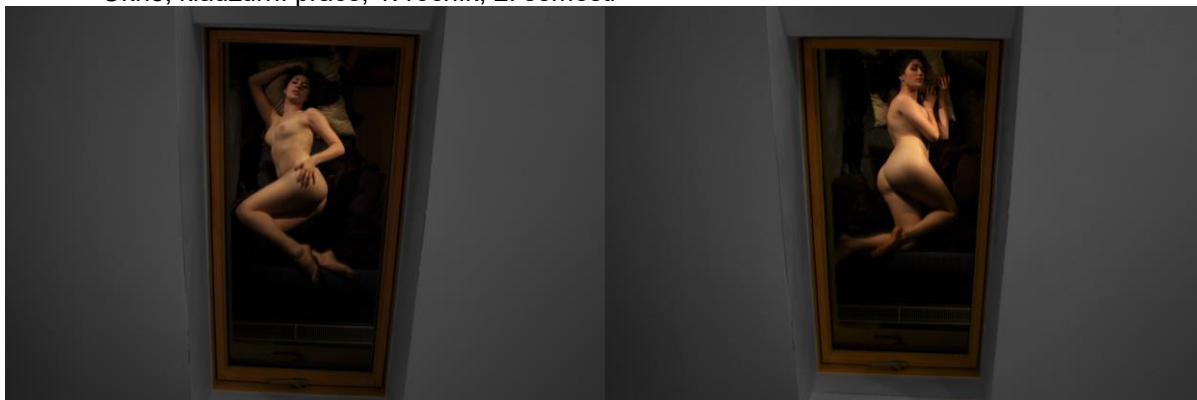
Příloha č. 3

Světelný objekt, rozptyl světla, 1. ročník, 1. semestr

Příloha č. 4

Okno, klauzurní práce, 1. ročník, 2. semestr

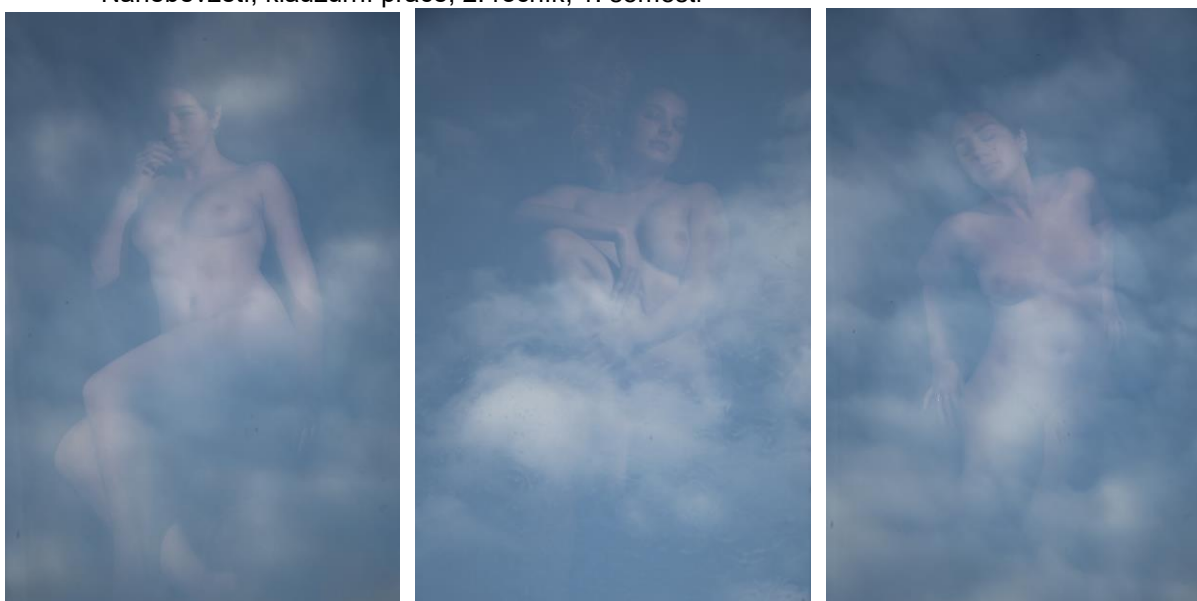
Příloha č. 5

Okno, klauzurní práce, 1. ročník, 2. semestr

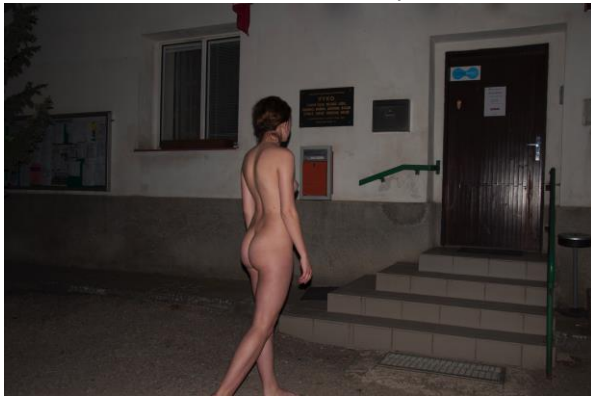
Příloha č. 6

Nanebevzetí, klauzurní práce, 2. ročník, 1. semestr

Příloha č. 7

Vesnické haló, klauzurní práce, 2. ročník, 2. semestr

Příloha č. 8

Vesnické haló, instalace, klauzurní práce, 2. ročník, 2. semestr

Příloha č. 9

Rodinný portrét, přípravy na natáčení, 3. ročník

Příloha č.10

Rodinný portrét, příprava modelky, 3. ročník

Příloha č. 11

Rodinný portrét, přípravy na natáčení, 3. ročník

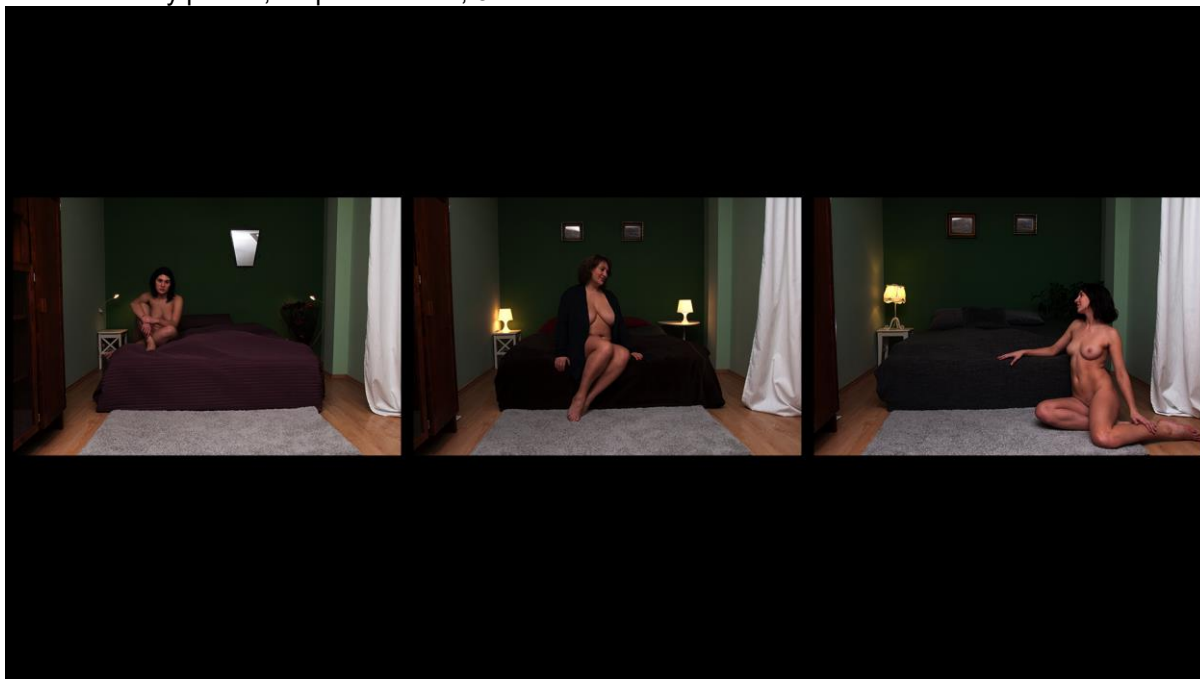
Příloha č. 12

Rodinný portrét, přípravy na natáčení, 3. ročník

Příloha č. 13

Rodinný portrét, rozpracovanost, 3. ročník

Příloha č. 14

Nobuyoshi Araki, Vybrané portréty žen

Příloha č. 15

Erwin Olaf, Vybrané fotografie, Hope 2015, Hotel 2010

